

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

4 בינואר 2021

1384

כ' בטבת התשפ"א

עמוד

הצעת חוק המידע הפלילי ותקנת השבים (תיקון והוראת שעה), התשפ"א-2020 176

הצעת חוק המידע הפלילי ותקנת השבים (תיקון והוראת שעה), התשפ"א-2020

1. תיקון סעיף 58 בחוק המידע הפלילי ותקנת השבים, התשע"ט-2019' (להלן – חוק המידע הפלילי), בסעיף 58, במקום "שנתיים מיום פרסומו" יבוא "ביום ט"ו בתמוז התשפ"ב (14 ביולי 2022)".

ד ב ר י ה ס ב ר

והיבבה הפנייה של מרבית המשאבים בכלל הגופים שאמורים ליישם את הוראות החוק לצורך התמודדות עם נגיף הקורונה. זאת, בייחוד בשני הגופים שאמורים להוביל את יישום החוק: משרד המשפטים ומשרת ישראל.

כתוצאה מכך לא הושלמה העבודה לגבי חלק מהתהליכים המתחייבים טרם כניסת החוק לתוקף ובהם התקנת תקנות חובה, פיתוח מערכת המידע הפלילי בהתאם לתקופות ההתיישנות והמחיקה החדשות, התמשקות הגופים המנהלים הליכים פלילים למערכת המידע הפלילי, הכשרת הגורמים הזכאים לקבל מידע פלילי וממוני מידע פלילי, היערכות לביטול תדפיסי זכות העיון ומינוי ממונה הביקורת;

(2) קושי טכנולוגי: התחרדה בעיה טכנולוגית שהתעוררה בשלב מאוחר, הנוגעת ליישום תקופות ההתיישנות והמחיקה החדשות במערכת המידע הפלילי, והיא מחייבת פיתוח טכנולוגי מורכב ביותר שלא נצפה מראש שבשבילו נדרשים 18 חודשים.

בבחינה מול הגורמים הממשלתיים הרלוונטיים עלה כי כדי לאפשר את יישום הוראותיו של החוק אין מנוס מלדחות את יום תחילתו בשנה וחצי, שבמהלכן יושלמו כלל ההכנות הנדרשות.

עם זאת, כדי לתת לבעלי הרישומים הפליליים והמשרתיים את האפשרות ליהנות מהיתרונות הקבועים בחוק ושאינ מניעה ליישומם, ובכלל זה להקל את השתלבותם בשוק התעסוקה וכדי להתחיל בהפעלת בקרה על השימוש במידע הפלילי, שהוא מידע רגיש בעל השפעות מרחיקות לכת על מכלול מישורי חיים, מוצע לקבוע כהוראת שעה כי ההוראות המהותיות שיש בהן משום בשורה לציבור ושהחלתן אינה תלויה בהתאמות של המערכת הממוחשבת או בהתקנת תקנות, ייכנסו לתוקף במועד שתוכנן, קרי ביום ג' בשבט התשפ"א (16 בינואר 2021). זאת, באמצעות שילובן בחוק המרשם הפלילי עד לכניסתו לתוקף של חוק המידע הפלילי ביום ט"ו בתמוז התשפ"ב (14 ביולי 2022).

סעיף 1 מוצע לדחות את מועד כניסתו לתוקף של חוק המידע הפלילי ב-18 חודשים, ליום ט"ו בתמוז התשפ"ב (14 ביולי 2022).

כללי חוק המידע הפלילי ותקנת השבים, התשע"ט-2019' (להלן – החוק או חוק המידע הפלילי) פורסם ביום י' בשבט התשע"ט (16 בינואר 2019). החוק נועד להחליף את חוק המרשם הפלילי ותקנת השבים, התשמ"א-1981 (להלן – חוק המרשם הפלילי), ולהגדיר מחדש את נקודת האיוון הראויה בין הצורך לקיים מאגר מידע פלילי ולשקול מידע שכלול בו בעת קבלת החלטות, לבין תקנת השבים – הצורך לאפשר לאנשים בעלי רישומים פליליים, ובהם אף אלה שלא הורשעו מעולם, לשוב למוטב ולהשתלב מחדש בחברה, בלי שכתם הרישום הפלילי ילווה אותם כל חייהם.

לשם מימוש תכליות החוק עוגנו בו שינויים מרחיקי לכת, ובהם קיצור תקופות ההתיישנות והמחיקה, החלת החוק על רישומי המשטרה בדבר תיקי חקירה פתוחים וסגורים שעד אז נוהלו כ"רישומים אחרים" שהחוק אינו חל עליהם, הטלת חובת דיווח על גופים המנהלים הליכים פליליים, ביטול תדפיס זכות עיון כדי למנוע את זליגת התדפיס למי שאינו מורשה בעיון, קביעת מנגנוני איוון ובקרה על שימוש במידע פלילי, לרבות באמצעות הטלת חובה לקביעת נהלים בדבר אופן שקילת המידע הפלילי, וכן חובת מינוי ממונה מידע פלילי בגופים המקבלים מידע פלילי ומינוי ממונה ביקורת לפיקוח על גופים אלה. נוסף על כך חייב החוק התקנת שורה של תקנות הנדרשות לצורך יישומו. כדי לאפשר לגורמים השונים להיערך ליישום החוק נקבע יום תחילתו לשנתיים מיום פרסומו. אף על פי כן לא היה ניתן להשלים את ההיערכות ליישום החוק בשל שני עניינים:

(1) מגפת הקורונה: כשנה לאחר פרסום החוק מצאו עצמן מדינות העולם, וישראל בתוכם, בעיצומה של פנדמיה, מגפה כלל-עולמית כתוצאה מהתפרצות והתפשטות נגיף Novel Coronavirus nCov-2019 (להלן – נגיף הקורונה). כחלק ממכלול המאמצים למניעת התפשטות נגיף הקורונה פורסמו צווים והותקנו מספר רב של תקנות שעת חירום ובהמשך לכך נחקק חוק סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה), התש"ף-2020, והותקנו התקנות לפיו. מעבר להגבלות על שגרת העבודה באופן שמקשה את ביצועה, מגפת הקורונה "טרפה את הקלפים"

¹ ס"ח התשע"ט, עמ' 301.

בתקופה שמיום ג' בשבט התשפ"א (16 בינואר 2021) ועד יום תחילתו של חוק המידע הפלילי (בחוק זה – תקופת הוראת השעה) –

תיקון חוק המרשם הפלילי – הוראת שעה

(1) לא יחולו הסעיפים בחוק המרשם הפלילי ותקנת השבים, התשמ"א-1981 (בחוק זה – חוק המרשם הפלילי), המפורטים בטור א' לתוספת הראשונה, ויחולו במקומם הסעיפים בחוק המידע הפלילי המפורטים לצדם בטור ב' לתוספת האמורה (בפסקה זו – סעיפים מחליפים), בשינויים המחויבים, בשינויים המפורטים לצדם בטור ג' לאותה תוספת ובשינויים כאמור בפסקה (3), ומספרו של כל סעיף מחליף בחוק המרשם הפלילי יהיה כאמור בטור ד' לתוספת;

(2) יתווספו לחוק המרשם הפלילי הסעיפים בחוק המידע הפלילי המפורטים בטור א' לתוספת השנייה (בפסקה זו – הסעיפים המתווספים), בשינויים המחויבים, בשינויים המפורטים לצדם בטור ב' לאותה תוספת ובשינויים כאמור בפסקה (3), ומספרו של כל סעיף מתווסף בחוק המרשם הפלילי יהיה כאמור בטור ג' לתוספת;

ד ב ר י ה ס ב ר

גם כ"תעודת יושר"). אף על פי שאינם זכאים לקבל מידע. מאחר שמדובר בתופעה רחבת היקף ובשל הקושי שקיים בנקיטת הליכים במקרים אלה, נקבע בחוק המידע הפלילי כי זכות העיון לאדם בכל הרישומים על אודותיו, כלומר גם במרשם הפלילי וגם במרשם המשטרה, תיעשה בדרך של עיון בצג המחשב בכל תחנת משטרה, בלי שיימסר לאדם תדפיס מהמידע ובלי שתניתן לו האפשרות לצלם או ליצור עותק. הוראה זו מונעת את האפשרות לאלץ אדם למסור מידע פלילי שנוגע לו בניגוד לרצונו וכן מונעת זליגת מידע. מאחר שעיון בצג המחשב מחייב התאמות של המערכת הממוחשבת והתקנת תקנות, שכאמור לעיל טרם בוצעו, מוצע כי בתקופת הוראת השעה העיון ייעשה בתחנת המשטרה בלבד באופן שלא יאפשר את הוצאת התדפיס מחוץ לתחנה והעברתו לידי גורמים שאינם זכאים לקבלו לפי דין;

(ב) אמות מידה לשקילת מידע פלילי – החוק קובע אמות מידה שלפיהן יישקל המידע הפלילי על ידי גופים הזכאים לקבל מידע זה לשם מתן זכות (העסקה, רישיון, זכות עיסוק או זכות אחרת), כמו משך הזמן שחלף מביצוע העבירה, קיומם של רישומים נוספים, הזיקה לעיסוק הספציפי ועוד. זאת, כדי להבטיח שגופים השוקלים מתן זכות לא יפסלו פסילה גורפת מועמדים שיש בעניינם רישום פלילי, אלא ישקלו בכל מקרה את החומרה והזיקה לעיסוק בנסיבות העניין. כמו כן, נקבעה חובה על כל גוף נותן זכות לגבש נהלים לשקילת המידע הפלילי שבמסגרתם יהיה ניתן לפרט, למשל, את סוג העבירות הרלוונטי לעיסוק, לקבוע את משך הזמן שהמידע יובא בחשבון בהתאם לחומרת העבירה ועוד. אף על פי כן, מאחר שטרם כונן מערך הפיקוח על קיום הנהלים אצל הממונה על הביקורת הרי שלא נכון להתנות את קבלת המידע בקיומם של נהלים. עם זאת, לממונה על הביקורת ניתנת הסמכות להפסיק את העברת המידע אם לא תוקן ליקוי הנוגע, בין השאר, לנהלים;

(ג) מינוי ממונה מידע פלילי וממונה ביקורת – כל גוף נותן זכות מחויב למנות ממונה מידע פלילי שיוכשר על

סעיף 2 מוצע לתקן את חוק המרשם הפלילי כהוראת שעה, באופן שעד יום תחילתו של חוק המידע הפלילי, במקום הוראות מסוימות בחוק המרשם הפלילי ייקראו הוראות מחוק המידע הפלילי וכן יתווספו סעיפים מחוק המידע הפלילי לחוק המרשם הפלילי, והכול בשינויים הנדרשים, כמפורט בחוק המוצע. הסעיפים שייקראו מחוק המידע הפלילי כוללים הוראות מהותיות שנועדו לתת מענה לתופעה של זליגת מידע פלילי לגורמים שאינם זכאים לקבלו לפי הדין, וכן הוראות שעניינן הבניית שיקול הדעת בבחינת עברו הפלילי של אדם והכשרת הגורמים שמפעילים את שיקול הדעת, באופן שיאפשר שיקום ושילוב בעלי רישום פלילי ומשטרה. להלן פירוט ההוראות המהותיות:

(א) צמצום האפשרות לזליגת מידע פלילי – כיום קיימת תופעה רווחת של זליגת מידע פלילי ושקילתו בידי מי שאינו זכאי לקבלו על פי הדין. בתופעה זו יש כדי לסכל את שיקומו של אדם ובכך לחתור תחת מטרת החוק. חוק המידע הפלילי מבקש למזער תופעה זו באמצעות שני מנגנונים מרכזיים שיהיה בהם כדי לחסום את האפשרות לזליגת מידע פלילי: המנגנון האחד הוא איסור דרישת תצהיר דבר עברו הפלילי של אדם על ידי מי שאינו זכאי לקבלו על פי דין. כיום נעשה שימוש בתצהירים ובהצהרות בכתב ביחס לעבר פלילי בידי גורמים שאינם זכאים לקבל מידע פלילי, דוגמת מעסיקים שאינם זכאים על פי דין, ועדות קבלה ליישובים וגורמים נוספים. יש בשימוש זה כדי לפגוע בטעמים שעומדים בבסיסו של החוק. לפי חוק המידע הפלילי, העונש על דרישת תצהיר ישווה לעונש הקבוע לגבי דרישת מידע פלילי שלא כדין לשם קבלת החלטה ויעמוד על שנתיים מאסר. מטרת הוראה זו ליצור איסור ברור, בין השאר, לנוכח עמדת בית המשפט העליון בפסק דינו בע"א 1889/11 רפאל דין נ' מפעל הפיס, ולפיו חוק המרשם הפלילי אינו מנוע ממעסיק לדרוש מידע פלילי בתצהיר; המנגנון השני הוא הוראת שלפיה לא יימסר לאדם תדפיס מרשם פלילי, כיום, גורמים פרטיים דורשים ממועמדים לעבודה תדפיס מרשם פלילי (המוכר

(3) בסעיפים המחליפים ובסעיפים המתווספים, בכל מקום, למעט בסעיף 3 ובסעיף 23א(ד) –

- (א) במקום "מידע פלילי" יבוא "מידע פלילי כולל";
- (ב) במקום "המידע הפלילי" יבוא "המידע הפלילי הכולל";
- (ג) במקום "למידע הפלילי" יבוא "למידע הפלילי הכולל";
- (ד) במקום "במידע הפלילי" יבוא "במידע הפלילי הכולל";
- (ה) במקום "שהמידע הפלילי" יבוא "שהמידע הפלילי הכולל";
- (ו) במקום "מהמידע הפלילי" יבוא "מהמידע הפלילי הכולל";

(4) בסעיף 4 –

- (א) בכותרת השוליים, במקום "למרשם" יקראו "למידע הפלילי הכולל";
- (ב) בסעיף קטן (א), במקום "המרשם" יקראו "המידע הפלילי הכולל" ובמקום "מידע מן המרשם" יקראו "מידע פלילי כולל".

תוספת ראשונה

(סעיף 2(1))

טור ד'	טור ג'	טור ב'	טור א'
מספרו של הסעיף המחליף בחוק המרשם הפלילי	השינויים שבהם יחול הסעיף המחליף	הסעיף בחוק המידע הפלילי שיחול במקומו בתקופת הוראת השעה (בתוספת זו – הסעיף המחליף)	הסעיף בחוק המרשם הפלילי שלא יחול
3	בסעיף קטן (א), במקום "מידע פלילי" יקראו "מידע מן המרשם הפלילי ומידע כאמור בסעיפים 11 ו-10א (להלן – מידע פלילי כולל)";	סעיף 3	סעיף 3

ד ב ר י ה ס ב ר

הוראת השעה, וזאת מכוח סעיף 23 לחוק הפרשנות, התשמ"א-1981. הוראות סעיף 33 והוראות המינויים האמורות דומות להוראות שבסעיף 5(א) עד (ג) ושבסעיפים 40 ו-41 לחוק המידע הפלילי והן יוחלפו בהן עם כניסתו לתוקף של חוק המידע הפלילי.

כמו כן, מאחר שמוצע כי חוק המידע הפלילי לא ייכנס לתוקף בשלב זה, אלא יאומצו ממנו סעיפים אל חוק המרשם הפלילי, מוצע לערוך שינויים מחויבים בנוסח הסעיפים שיחולו לנוכח המושגים השונים בחוק המרשם הפלילי והעדרם של מנגנונים שמוסדרו בחוק המידע הפלילי ושלא ניתן להכניסם לתוקף בזמן מוגדר זה.

ידי הממונה על הביקורת, בסיוע המשטרה, ושיהיה אחראי לגיבוש הנחיות ונהלים פנימיים לשקילת המידע הפלילי בהתאם להוראות החוק. החוק קובע כי שר המשפטים יסמיך ממונה על הביקורת, מקרב עובדי משרדו, שיבחן את ההנחיות והנהלים הפנימיים שנקבעו בגופים נותני הזכות, את השימוש במידע הפלילי בגופים כאמור ואת אופן שמירתו ואופן הפעלת שיקול הדעת לעניין המידע הפלילי, וכן ייתן הכשרה בסיוע המשטרה לגורמים מטייעים ולממונים על מידע פלילי בגופים נותני הזכות.

יובהר כי מינויים אלה מכוח הוראת השעה, כנוסחם בסעיפים 23 ו-23א המוצעים, וכן הנהלים שייקבעו מכוח סעיף 33 המוצע, ימשיכו לעמוד בתוקפם גם בתום תקופת

טור ד' מספרו של הסעיף המחליף בחוק המרשם הפלילי	טור ג' השינויים שבהם יחול הסעיף המחליף	טור ב' הסעיף בחוק המידע הפלילי שיחול במקומו בתקופת הוראת השעה (בתוספת זו – הסעיף המחליף)	טור א' הסעיף בחוק המרשם הפלילי שלא יחול
א3	בסעיף קטן (ג)1), במקום הסיפה מהמילים "בדרך של הצגת המידע" יקראו "בתחנת המשטרה בלבד"	סעיף 4	סעיף 12(א)
א20 (בפרק ה')	בסעיף קטן (א), במקום "תיק סגור או תיק שעוכבו בו ההליכים" יקראו "או תיק סגור כאמור בסעיף 11א"	סעיף 37	סעיף 19(ב); סעיף 20(ג) ו-(ד)
21	בסעיף קטן (א), במקום "על תיק שעוכבו בו ההליכים" יקראו "כאמור בסעיף 11א", אחרי "או על תיק תלוי ועומד" יקראו "כאמור בסעיף 11"	סעיף 38	סעיף 21
22	(1) בסעיף קטן (ב), במקום "סעיף 38" יקראו "סעיף 21"; (2) בסעיף קטן (ג), במקום "סעיף 35(א)" יקראו "סעיף 23(א)"	סעיף 42	סעיף 22

טור ד'	טור ג'	טור ב'	טור א'
מספרו של הסעיף המחליף בחוק המרשם הפלילי	השינויים שבהם יחול הסעיף המחליף	הסעיף בחוק המידע הפלילי שיחול במקומו בתקופת הוראת השעה (בתוספת זו – הסעיף המחליף)	הסעיף בחוק המרשם הפלילי שלא יחול
23	בסעיף קטן (ב), במקום "בסעיף 4(ד)" יקראו "בסעיף 3א(ד)"	סעיף 35	סעיף 23
24(ב)	במקום "במרשם המשטרתי" יקראו "ברישום כאמור בסעיפים 11 ו-11א".	סעיף 34	סעיף 24(ב)

תוספת שנייה

(סעיף 2(2))

טור ג'	טור ב'	טור א'
מספרו של הסעיף המתווסף בחוק המרשם הפלילי	השינויים שבהם יחול הסעיף המתווסף	הסעיף בחוק המידע הפלילי שיתווסף לחוק המרשם הפלילי בתקופת הוראת השעה (בתוספת זו – הסעיף המתווסף)
3ב	(1) בסעיף קטן (ב), במקום "סעיף 36" יקראו "סעיף 23א"; (2) בסעיף קטן (ג), במקום הרישה עד המילים "אלא אם כן נקבעו" יקראו "גוף או בעל תפקיד מכוח סעיף 6 יקבעו", אחרי "התחשבות בתיקים תלויים ועומדים" יקראו "כאמור בסעיף 11", במקום "סעיף 36(ד)" בלבד" יקראו "סעיף 23א(ד)" ובסופו יקראו "בחוק זה – מתן זכות" – לרבות חידוש זכות או הארכתה; "ביטול זכות" – לרבות השעיה, הפקעה, התליה או סיוג של זכות."	סעיף 5(א) עד (ג)

טור ג' מספרו של הסעיף המתווסף בחוק המרשם הפלילי	טור ב' השינויים שבהם יחול הסעיף המתווסף	טור א' הסעיף בחוק המידע הפלילי שיתווסף לחוק המרשם הפלילי בתקופת הוראת השעה (בתוספת זו – הסעיף המתווסף)
א23	(1) בסעיף קטן (א) – (א) ברישה, במקום הקטע החל במילים "מכוח פרטים" עד המילים "(בסעיף קטן זה – סעיפי ההסמכה)" יקראו "מכוח סעיף 6" ובמקום "בסעיף 5(ג)" יקראו "בסעיף 3(ג)"; (ב) בפסקה (4), במקום "או פרטי רישום משטרתני" יקראו "כאמור בסעיף 2 או תיקים כאמור בסעיפים 11 ו-11א"; (2) בסעיף קטן (ג), במקום "סעיף 14" ייקראו "סעיף 8"; (3) בסעיף קטן (ד) – (א) ברישה, במקום "מידע פלילי אחר" יקראו "מידע מן המרשם הפלילי" ואחרי "תיק תלוי ועומד" יקראו "כאמור בסעיף 11"; (ב) בפסקה (1), במקום "המשטרתני" יקראו "כאמור בסעיף 11"	36

טור ג' מספרו של הסעיף המתווסף בחוק המורשם הפלילי	טור ב' השינויים שבהם יחול הסעיף המתווסף	טור א' הסעיף בחוק המידע הפלילי שיתווסף לחוק המורשם הפלילי בתקופת הוראת השעה (בתוספת זו – הסעיף המתווסף)
23ב	(1) בסעיף קטן (א), במקום הקטע החל במילים "בתוספת הראשונה" עד המילים "חיקוק אחר" יקראו "מכוח סעיף 6" ובמקום "סעיף 5(ג)" יקראו "סעיף 3ב(ג)"; (2) בסעיף קטן (ב), במקום "סעיף 5(ג)" יקראו "סעיף 3ב(ג)"; (3) בסעיף קטן (ג), המילים "המשטרה או" – לא ייקראו ובמקום "סעיף 41" יקראו "סעיף ג23, בסיוע המשטרה"	40
ג23	(1) בסעיף קטן (א), במקום "השר" יקראו "שר המשפטים", במקום "סעיף 5(ג)" יקראו "סעיף 3ב(ג)" ובמקום "לגורמים מסייעים ולממונים" יקראו "לממונים"; (2) בסעיף קטן ב(1), במקום "השר" יקראו "שר המשפטים"	41